

ÉLŐFALU HÁLÓZAT

2011-12. TÉL

Hírlevél 91.

MÉH KIÁLTVÁNY

Itt és most a természeti-társadalmi háborúról és békéről

„Ahol nagy az ínség, ott közel a segítség”

Érdekes időben élünk. Korábban is elmondták ezt a világunk működéséről többet tudók: próféták, tudósok, vagy éppen felelős gondolkodású, tájban élő emberek. Aztán a 60-as évektől leadott jelzések arra figyelmeztettek, hogy már nem a *lét* határozza meg a tudatot, hanem a *lék*. Erről többet, *itt és most* nem érdemes mondani: már csak a kisebb rosszak közül lehet választani, ha így folytatjuk.

A rossz hír. Mintha egy nagy játékteremben lennénk. A rendszer logikája szerint a játék gép (ti. a jelenleg érvényben lévő gazdasági modell) ellen nyerni nem lehet. Csak eszi a pénzt (értéket, energiát, életet, hitet, jövőt stb.). És mi csak dobáljuk bele... Az még hagyján, hogy a végén megszabadulunk – a természeti környezet számára – teljesen fölösleges dolgainktól, de eltűnhet (összeomolhat) a játékterem is.

A jó hír: van még kiút.

Azt, hogy az önszabályzó rendszer, a Világ (teremtett, vagy kelet-

kezett, kinek-kinek meggyőződése szerint), benne Magyarország éltető sokszínűségéből mennyi minden tűnt el, felsorolnunk sem érdemes. Már mindent megírtak, jelentettek, utalva megoldási lehetőségekre. Ezeket újra áttanulmányozni, aligha lesz időnk. Sajnos, sok az ismétlés ezért elég csak a legutóbbiakat előkeresni (pl. *Dr. Hetesi Zsolt* és tudós társainak „Az utolsó kísérlet” c. tanulmánykötetét, vagy a Magyar Élőfalu Hálózat „négyévszakos” hírleveleit). A mai generációnak már szinte tolmács kell hozzá.

Alig húsz éve növesztjük azt a nemzedéket, aki – önhibáján kívül – egy szintetikus, technológiai világban létezik. Már szüleiknek sincs elég tapasztalata az eltűnő, valamikor megtartó vidéki életről, miközben az új korszak „élménytársadalma” leértékelte az ősi módon biztonságot adó kétkezi munkát is. („Trendi” a fogyasztás templomainak „kanapéfőkéja”, akinek nagy a rezsije és az őt eltartani tudó „nejlonceleb” lett. Nem valószínű, hogy ez lehet egy fenntartható rendszer fundamentuma szerves és spirituális szinteken.)

Mi, a Magyar Élőfalu Hálózat tagjai, ezidőtájt kezdtük összerakni azokat az életmód, életvezetési modell-kísérleteinket, amelyek nemzeti és nemzetközi szinten is bizonyítottak. A még összegyűjthető régi, hasznos tudás, és a mai *high-tech* ismeretek együttes alkalmazásával egy új, fenntartható, méltányos életminőség valódi alternatívái lettünk. Városi társainknak az együttműködés számos változatát dolgoztuk ki.

Ehhez kellett a hit, amelyet így jellemezhetnénk: „Ha szakrálisan nem vagyunk organikusak, praktikusán nem megy...”
Mert, nincs jó élet a hamisságban.

Sok mindent mi is leírtunk, állást foglaltunk, segítő módon támogattunk, de a végén, mindig megállapíthattuk: még nagyon gazdagok vagyunk, mert a valódi megoldások bevezetése helyett leginkább csak a kognitív és emocionális intelligenciánk megnyugtatása történt.

Most nem az egymásra mutogatásnak, kioktatásnak, kiátkozásnak van az ideje. Nagyobb gondban vagyunk, mint a devizahiteles csődhelyzet, vagy az időben meg nem oldott energiakérdés, a vidék megtartó erejének elvesztegetése és hitbéli meggyöngyülésünk együttesen. Abból a fölismerésből jelentkezünk újra, hogy hazánk és a világ helyzetét, ha valamivel is javíthatjuk, most tegyük. És mi, ebben a kegyelmi állapotban – amíg kezelhető a helyzet – újra fölajánljuk eddigi tapasztalatunkat, rendkívül költséghatékony életvezetési modelljeinket, szaktudásunkat, hitbéli meggyöngyösünket, és együttműködési szándékunkat. Mert előbb-utóbb szembetalálkozunk a választási lehetőséggel:

„Vagy megpróbálunk kialakítani valami időtálló, fenntartható (élet)rendszert, amely átgondolt, mértéktartó, egészséges és olcsó, vagyis *szép és egyszerű*;

Vagy folytatjuk eddigi életünket, amely

átgondolatlan, mértéktelen, egészségtelen, költséges, tehát nem fenntartható, ön- és környezetpusztító.”
(MÉH állásfoglalás 1998-ból!)

A választás nekünk, ökofalu lakóknak is adatik:

Vagy társak leszünk / lehetünk az (újra)teremtésben, *vagy* maradunk a biztonságot nyújtó, egyre több (jellemzően városi) látogatót fogadó otthonainkban, átélve, hogy van szép és egyszerű élet a GDP-n túl is.

Végezetül: nincs okunk félni, ha az új, méltányos életminőséget választjuk. Ehhez is kell gazdasági modell, hit, politikai meggyőződés, munkaerő.

De nem így, mint eddig. Élhetőbben, fenntarthatóbban, boldogabban. Természetesen ezt is meg kell ismerni – ismertetni, tanulni, tanítani, és élni-segíteni. Ebben lehetnénk társak, amíg ezt jókedvvel tehetjük, amíg a tartalékainkból futja.

Tavaszkodván nekünk is eljön az igazság pillanata. Vetni kell jó földbe, jó magot, a jó gazda gondosságával. A természetes szükségleteinket biztosító rendszereink bennünket eltartanak, de a tudásunk továbbadásához, a szellemi vetésekhez segítségre (horribile dictu: arányos pénzügyi segítségre) van szükségünk, hogy segíteni tudjunk. És most sokaknak, sok helyen és bizony sürgősen kell a segítség.

Új jelszót is javasolunk hozzá: “Legjobb befektetés az életmódváltás”! Ajánljuk betétként a Jövő Bankjába. Mindenki jól jár, élőhelyünk a Föld és rajta Magyarország is.

Magyarország, 2012. február 12.

A Magyar Élőfalu Hálózat nevében:

Czumpf Attila

SZERKESZTŐSÉGI

Örömmel tapasztaljuk, hogy az olvasók az ÉH teljes függetlenségére szavaznak! Ugyanakkor a dolog szépségét picinykét árnyékolja, hogy viszonylag kevesen... Az eddig befolyt összeg ugyan majd' az egész éves költségünket fedezi, csak hogy ezt alig több, mint 20 ember adta össze, azaz ők igen jelentős összeggel (jónéhányan 5.000 Ft-tal vagy annál többel: Kaszap Balázs 30.000 Ft-tal, az Ormánság Alapítvány 25.000 Ft-tal, Szabó Miklós, Neumann Attila, Balogh Judit, Kőszegi Tamás, Zsombok György, a Nagyszékelyi KÖRTE 10-10.000 Ft-tal) támogatták a lapot az elmúlt hónapokban. Persze, ne legyünk telhetetlenek, de jobban örültünk volna, ha többen nyúlnak a zsebükbe kisebb adományokért... A helyzet persze még változhat, mert folyamatosan kapjuk az utalásokat.

Néhányan jelezték, hogy a jövőben csak elektronikusan kérik a hírlevelet. Mivel volt némi gubanc a rendszerben, ezért aki ennek ellenére kapott papír változatot, az kérjük, ismét jelezze változtatási igényét!

ÉLŐFALU TALÁLKOZÓK

XVII. Nyári Élőfalu Találkozó

Időpont: 2012. június 29. - július 1.

Helyszín: Agostyán, Ágoston-liget, Természetvédelmi és Humánökológiai Oktatóközpont

Önkéntes munka: 2012. június 26-28-ig, előzetes bejelentkezés alapján.

További információ:

Telefon: 06-30-419-5080

bakfitty@t-online.hu
www.teaagostyan.hu

Az Európai Ökofalu Hálózat (GEN) nyári találkozója Krisna-völgyben lesz!

Ideje: 2012. július 10-13.

Magyarországi szervező:
Öko-völgy Alapítvány

Az ökofalvak a fenntartható fejlődés kutató- és képző központjai a széles társadalom számára. Az idei Nemzetközi Ökofalu Konferencia a kapcsolatok építésén és egymás tapasztalatainak megismerésén túl az alábbi témákba enged betekintést:

- * fenntartható gazdaság,
- * alternatív technológiák,
- * falvak rugalmas fejlődése,
- * fiatal szülők szerepvállalása,
- * európai ökofalvak bemutatkozója.

Az idei találkozó házigazdája Krisna-völgy élő példája a konferencia témáinak gyakorlati alkalmazására.

Minden nap előadásokkal, bemutatókkal kezdődik, majd délután műhelymunkával folytatódik. Főbb előadók: *Capra Carruba*, *Robin Alfred* és *Kosha Joubert*.

Részletes program, további információ és regisztráció:

www.ecovalley.hu/gen2012

Várjuk Önt is Európa legnagyobb Ökofalu találkozóján!

ÉLŐFALU HÍREK

Agostyán, Ágoston-Liget

A vezércikkben leírtak szerint elkezdődött a TEA szigetcsoporthoz érkezők letelepítése. A következő számban reményeink szerint már ők fognak beszámolni tapasztalataikról.

Még van egy gyümölcsösnek, illetve teljes ökogazdaságnak való, kb. 4 ha-os terület bővízű kúttal és két „mindenes” kert házikóval.

Érdeklődni nálam lehet.
Telefon: 06-30-663-4651
Amíg a készlet tart...

Czumpf Attila

Hírek Krisna-völgyből

Köszönjük mindazok támogatását, akik segítettek az egyházügyi törvény változása miatt kialakult helyzet megoldásában. A törvényhozók felé figyelemfelkeltő rendezvényeinkkel és tárgyalások révén igyekeztünk jelezni, hogy valami nem stimmel, ha minden csak megy a nyári, éjszakai törvény útján. Krisna-völgy területének kétharmada volt veszélyben a jogházag miatt, illetve az egyházi státusz megtartása. Az egyházügyi törvény február 27-én elfogadott módosításával az egyházi jogállást megtarthatjuk.

Egy kis izgalom tízévenként, úgy látszik, kijár: immáron harmadszor kellett bizonyítanunk, hogy a vaisnavizmus (Krisna-hit) egy jelentős szakrális hagyomány – ha úgy tetszik világvallás –, és egyházunk pedig ennek hiteles képviselője Magyarországon.

A hóval takarózott somogyi dombokon mindeközben folytatódott csendes téli életünk. Januárban még engedte a föld, hogy régi gyümölcsfajták oltványait

ültessük változatos élőhelyekre. Februárban a kemény mínuszokban a hó védelmében az erdőn dolgoztunk, hogy a száraló vágással ritkított cseresünkben az újulat minél kevésbé sérüljön. Ugyanakkor a fafelhasználás csökkentésére napkollektorok felhelyezésébe is kezdtünk, mert a szükségletek előteremtése mellett az igények csökkentése is fontos. A vetéstervek kialakítása, a palántanevelés is ekkortájt kezdődik, no meg téli ünnepeinkbe merültünk, hogy általuk is fejlődessen összetartozásunk és Isten (Krisna) felé érzett odaadásunk.

Február 10-12. között volt abban a szerencsében részünk, hogy eljöttetek hozzánk a XI. Téli Élőfalu Találkozóra. Az eseményről rövid összefoglalót találhattok a <http://okovolgy.hu/videki-életmod-es-onellatas-a-krisna-volgyi-okofalu-talalkozon> weboldalon, de azt hiszem egy pár sorban itt is kitérünk rá. Különös élmény volt számunkra, hogy vasárnapra olyan missziós hangulatba került mindenki, hogy komoly cselekvési tervek születtek. Láthatólag, ahogy jobban szorít a változás prése a világon, egyre nagyobb a mozgalom résztvevőiben is az együttérzés azok iránt, akik még nem kerültek kapcsolatba az élőfalvak eszmeiségével. Azzal, hogy az élő falu nem deviancia, hanem lehetőség a túlélésre, a normális életre. Reméljük, hogy a sok jó terv fénye egyre több útkeresőnek ad irányt a mostani sötétségben, és egyre többen gyűjtanak újabb és újabb gyertyákat is. Mi mindent megteszünk, hogy így legyen.

Hare Krsna

Minderről többet itt:

E-mail: rk@1108.cc, pd@1108.cc

www.krisnavolgy.hu

www.okovolgy.hu

*Barsi Attila (Rádhakanta dász)
és Pócze Vilmos (Pártha dász)*

Gyűrűfűi hírek

Assan olvad a hó, kezd véget érni a csendes, téli hangulat. A hólánc szerelések abbamaradnak, a hunyor és a hóvirág már előbújt. Tudtátok, hogy a hóvirág fehérségét a lepellevelében lévő sok levegő okozza? Mindenesetre ha már e szép virág megjelent, az jelent valami jót.

Gyűrűfű lakossága két aranyos, új kis jövevényekkel gyarapodott. Január 20-án világra jött *Bunford Hunor*, 29-én pedig *Kilián Keve*. Mindketten jól vannak, anyukájukkal együtt. Szerencsére még a nagy havazás előtt megszülettek, nem kellett rendkívüli segítséget igénybe venni a helikopter mentőszolgálatától vagy itthon szülni az anyukáknak.

Január elsejétől kezdte meg működését a Közösségi Házunk. Délutánonként lehet játszani, internetezni, előadást hallgatni, kiállítását nézni, közösségi életet élni. Szombatonként megtelik a ház. Mostanában sokat zenéltek zeneértő lakóink. *Kili* tartott néhányszor próbát *Gulyás Judit* sámandobos énekesnővel, *Tamás* pedig régi-új Bösendorfer zongorajátékával gyönyörködtetett minket.

Két TV stáb is járt ma nálunk. Egyik a *Labanc Györgyi* által szervezett „Csak természetesen, hogy életünk valóban fenntartható legyen” című oktatófilm lesz. A másik csapat az M1 csatornától érkezett, akik Gyűrűfű múltjáról készítettek összeállítást idős, itt élt lakosokkal, történetekkel, melyet március 19-től vetítenek több csatornán. Ha tehetitek, nézzétek meg.

Májustól továbbra is várjuk az erdei iskolás csoportokat, osztályokat a Veronika Erdei Iskolába.

Fridrich Ágnes

Visnyeszéplak

Túl a téli-farsangi vidám összejöveteleken, nálunk is beköszöntött a csendesebb, böjti időszak. A télen érlelődött gondolatok, tervek lassú és nyugós megvalósulási út előtt állnak. Fiataljaink első kis csapata hamarosan befejezi középfokú tanulmányait s kezdi bontogatni szárnyait a felnőttek világában. Első lépésként valamely felsőoktatási intézményben persze. Így az érintett szülők is éppen a ráébredés állapotában leledzenek: olyan lehetőséget kell felmutatni, ahol értékteremtő s hasznos feladatot vállalhatnak majd az „ifjú titánok”. Ez pedig a tervezett s a vezércikkben az Attila által is felvázolt közös képzési rendszer lehet. Egy olyan hálózat fontos eleme szeretnénk lenni, amely az eddig felhalmozott tudásanyagot elméleti s gyakorlati tanfolyam, képzés, tréning formájában tudja átadni az érdeklődőknek. Ehhez majdnem mindenünk megvan, csupán a rég áhított, megfelelő méretű épület-közösségi ház hibádzik... Elgondolkodtató mindenesetre, hogy ez irányú törekvéseink eddig kudarcot vallottak, s bicskanyitogató tény, hogy a mi körzetünkben-kistérségünkben (alig 8 km-re Visnyeszéplaktól) is nagyobb fontosságú egy „európai szintű csúszdakomplexum” százmilliós anyagi támogatása, mint a közösségek életterének biztosítása, javítása...

Egy kis segítséget (vigaszt...) jelenthet a munkánkban, ha személyi jövedelemadója 1%-nak felajánlásakor gondol ránk, s ezzel is támogat bennünket! Adószámunk: 18764978-1-14, a kedvezményezett neve: Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület

namzi

Galgahévízi Ökofalunkért Egyesület

A Galgahévízi Ökofalunkért Egyesület (GOE-t) 2011. március 15-én hívták életre Galgahévíz-Ökofalu lakói.

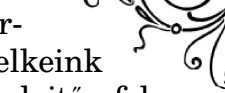
Galgahévíz-Ökofalu a Gaia Ökológiai és Vidékfejlesztési Alapítvány kezdeményezésére. Gondolati szinten már az 1980-as évek második felében megfogalmazódott az alapítóknak a koncepció és 1990-ben létrehozták a Gaia Alapítványt, amelynek deklarált célkitűzése egy Ökofalu létrehozása és működtetése. Az azóta eltelt több, mint 20 év és az Ökofalu kiépültségi szintjének jelenlegi állapota jól mutatja, hogy a nagy álmok nehezen válnak valóra, az idő kereke sokkal gyorsabban forog, mint a megvalósításé. Sajnálatos módon napjainkban az Alapítvány „pályázatcsapdába” esett: miközben az Ökofalu fejlődése-fejlesztése szolgálatában pályázik különböző anyagi erőforrásokra, az Ökofalu lakóit és életüküket használja pályázatainak megvalósításához, gyakran az életminőségünk rovására.

Minden falulakó alapvető célja egy erős közösség által megvalósuló fenntartható, önellátó gazdálkodás kialakítása, ezért megtapasztalva jelenünk problémáit, a falulakók egy új jogi forma megvalósításában látják az eredeti célokhoz vezető útra való visszaterelődés lehetőségét.

Egyesületünk minden tagja az Ökofaluban életvitelszerűen éló vagy ott saját tulajdonú ingatlannal rendelkező egyén. Jelenleg a faluban 22 felnőtt és 7 gyermek él.

Egyesületünk fő célkitűzése a falu jó gazdaként való működtetése, a lakóközösség összefogása, közös munkák szervezése, lakókörnyezetünk szépítése, fejlesztése, a lakók érdekképviselete.

Törekszünk a fenntartható, önellátó gazdálkodás kialakítására. Sajnos, jelenleg az önellátásra igen korlátozott a lehetőségünk a ránk vonatkozó szabályozá-

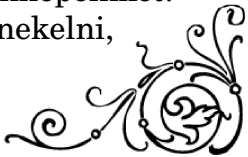
sok (pl. házi haszonállat-tartás tiltása) miatt, valamint telkeink viszonylagosan kis mérete, a lejtős felszín és a vékony termőréteg kevéssé alkalmas a háztáji gazdálkodásra. Keressük azonban annak a lehetőségét, hogy közösségi munkán alapuló gazdálkodással, a legalább részbeni önellátással mielőbb megpróbálkozhassunk.

Igyekszünk megvalósítani nemzeti hagyományaink ápolását, ökológiai lábnyomunk csökkentését, a teljes harmónia kialakítását magunkban, egymással, környezetünkkel és a Gondviseléssel.

Az egyesületünk fennállása óta eltelt szűk egy év során közösségi tevékenységeinkben tudunk a legtöbbet felmutatni. Minden hónap első vasárnapján közösségi napot tartunk, amelyen helyt kap munka, étkezés, beszélgetés, szórakozás is. Jellemzően a környezetünk szépítése terén tevékenykedünk: az elmúlt évben közösségi ivókutatót telepítettünk, gondoztuk fa játszóterünket és szobrainkat, véderdősávot ültettünk, útjainkat tartottuk karban. A vasárnapi faluszépítő tevékenységünket nyílt nap jelleggel tartjuk, szeretettel látjuk az érdeklődőket, hogy bepillantást nyerhessenek kis közösségünk életébe. Közös vasárnapjaink fénypontja a közösségi ebéd elfogyasztása, amelynek elkészítését mindig más vállalja, s a családok felváltva biztosítják a helyszínt. Az étkezés után sor kerül az aktuális ügyek átbeszélésére és könnyed kikapcsolódásra is.

Természetesen munka adódik bőven, a közösségi vasárnapokon kívül ki-ki szabadidejében folytatja a kijelölt feladatokat. Az egyesület szervezésében sikerült megvalósítani a szelektív hulladékgyűjtést, ehhez közösségi tárolót, komposztot hoztunk létre.

Különösen fontosnak tartjuk ünnepeink megülését, úgy a keresztény és népi ünnepeket, mint a természethez köthető jeles napokat és nemzeti ünnepeinket. Ugyanúgy egybegyűlünk énekelni,

verselni, elmélkedni Adventben és Karácsonykor, mint a Föld Napján, vagy a Madarak Világnapján.

Nehezen ugyan, de be kell valljuk, kiköltöző városi emberekként még nagyon messze állunk attól, hogy önfenntartó, öko-falusi életmód szerint éljünk. Ezért igyekszünk minél több ismeretet és tapasztalatot begyűjteni az önellátás terén, s mielőbb felzárkózni a jó példában élen járók mögé.

*Novák Brigitta
az egyesület titkára*

BESZÁMOLÓ A XI. TÉLI ÉLŐFALU TALÁLKOZÓRÓL

Változások szele fúj a világon, és ez a szél átjárta a XI. Téli Élőfalu találkozót is Krisna-völgyben. Látszólag csak a szikrázó havat kavarta fel, de közben érezni lehetett, hogy megmozdított valamit az emberekben.

Az, hogy a közelgő olajválság miatt mindannyiunknak változnunk, változtatnunk kell, mára már megkerülhetetlen tény. Ezt erősítette meg *Kükedi Zsolt* előadása is.

Hogy miben változtathatunk? Nos, a lehetőségek tárháza roppant sokszínű, ezt a különböző kezdeményezések bemutatkozásai is bizonyították. *Aldea Benedek* a Magyar Ökotársulás Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft. példáján azt mutatta meg, milyen lépéseket tehetnek az önfenntartás felé azok az emberek, akik jelenleg még a városokban élnek. (www.okotarsulas.hu) Az általa bemutatott csoport Észak-Magyarországon, Herencsényben vett területet, hogy azon termelje meg magának a zöldséget, gyümölcsöt, gabonát. Mivel a kerti munkálatokat főként a Kft. alkalmazásában álló helyiek végzik, ez a kezdeményezés kapcsolatot épít a városi és vidéki emberek között, kölcsönösen segítve egymást.

Egy másik városi túlélési stratégiát vázolt fel *Tóth Ferenc*, kitérve arra is, milyen növényeket érdemes majd vetnünk Budapesten, ha élelmiszertermelés céljából felparcellázzák a Népligetet (burgonyát, babot, borsót), illetve miért érdemes jóféle kaszákat és ásókat felhalmoznunk (akár lakásunkban is), és azokat szükség idején megosztanunk szomszédainkkal.

Meghallgathattunk egy termelői példát is, amikor *Kovács Gergely* bemutatta saját, 52 hektáros ökológiai gazdaságát (www.ketkuvik.sokoldal.hu). Bár elmondta, a szomszédos területek birtokosai nem értik, ő miért nem permetezi végig a tábláit, de számunkra minden szónál beszédesebbek voltak az ínycsiklandozó zöldségekről és a területen menedéket találó vadakról, madarokról és hullókról készült fényképek.

Az önellátást tudományosan is meg lehet közelíteni – *Hegyesi József* szemléletesen és aprólékosan elemezte egy családi

önellátó gazdaság lehetőségeit. Megvizsgálta, hogy a család élelmeszer és víz szükségletének függvényében mennyi földre, időre és pénzre lesz szükségük az induláshoz.

A Találkozón természetesen bemutatkoztak a MÉH tagjai is, hiszen sokan voltak, akik újonnan érkeztek és még nem hallottak róluk. Az ő kérdéseikre is választ kívánt adni ez a hétvége. A „nagy öregek” mellett egy leendő új tag, egy alakulófélben lévő élőfalu is képviseltette magát. *Góra Krisztián* széles mosoly kíséretében mutatta be az Ökofalucsíra nevű csoportot, ami épp most vásárolt földet Siófok közelében az induláshoz. A találkozón sok új kapcsolat született, mindenki kereste az együttműködési lehetőséget a többiekkel. Ezen együttműködések első sikereit remélhetőleg már a következő Élőfalu Hírlevélben megírhatjuk.

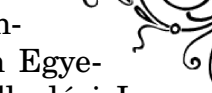
Zimmermann Dániel

KÁRPÁT-MEDENCEI GYÜMÖLCSÉSZ HÁLÓZAT

Gyümölcsész találkozó Drávafokon

2012. január 27-étől 29-éig tartotta 2011-12. évi, téli találkozóját a Kárpát-medencei Gyümölcsész Hálózat a drávafoki Fodor-kúriában. A rendezvényt a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat támogatásával az Ormánság Alapítvány szervezte.

A találkozó egyik központi témája volt a 2011. szeptember 5-én aláírt, a „Táji adottságokhoz alkalmazkodó, a Kárpát-medencében régóta termesztett gyümölcsfajták megőrzésében való együttműködésről” szóló megállapodás. A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa (JNOB) kezdeményezésére az evangélikus, katolikus és református egyházak főpásztorai, a Vidékfej-

lesztési Minisztérium, a Génbank Tanács, a Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézete, valamint a Kárpát-medencei Gyümölcsészeti Hálózat (KMGyH) képviselői állapotok meg abban, hogy az együttműködő felek génmegőrző fajtagyűjteményekből (génbankok, nemzeti parkok, önkormányzati és magángyűjtemények) származó tájfajta gyümölcsfa csemetéket, illetve szaporítóanyagot egymásnak átadnak, illetve lelkeszi kertekbe és földekre befogadnak és ott nevelnek. *Török Ádám*, az azóta megszűnt JNOB volt munkatársa elmondta, hogy mára már 20 ha felett van a felajánlott területek (templomkertek) nagysága, 64 helyszínen. Átmenetileg gondot okoz, hogy a program koordinálására az alapvető állampolgári jogok biztosa jövő nemzedékek jogaiért felelős helyettesének nincs megfelelő kapacitása. A KMGyH jelenlévő tagjai egyetértettek abban, hogy a Megállapodás kiváló lehetőség a fajták szaporítására. Kiemelték, hogy nem csak a génbankokban őrzött fajtákat kellene kiültetni, hanem a parókiakertek környékét jellemző fajtákat is fel kellene kutatni és felszaporítani. A megállapodáshoz továbbra is lehet csatlakozni, információt a info.gyumolcsesz@gmail.com drótposta címen lehet kérni.

Szabadkai Andrea, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) elnökségi tagja elmondta, hogy az MNVH négy gyümölcsészeti programot támogat, melyek a következők:

- * két mintakert (Drávafok és Pórszombat) rendezvényeit, melyek a tudás és a jó gyakorlatok átadását szolgálják;
- * tájfajtákat bemutató kártyák előkészítését, amit az Ormánság Alapítvány koordinál;
- * a Kárpát-medencei Gyümölcsész Hálózat tagjainak előadói díjait, mellyel szintén a tudásátadást szolgálhatják;
- * az MNVH által kezdeményezett

Közösségi Tanulókert Hálózatot, ami a táji adottságoknak megfelelő fajták megőrzését és a közösségi tanulás újjáélesztését tűzte ki célul. 17 közösségi kert létrehozására és ehhez kapcsolódó rendezvények támogatására van lehetőség. A Közösségi Tanulókert Hálózatba továbbra is várnak jelentkezőket.

A találkozó résztvevői átbeszélték a KMGyH szorosabb együttműködésének lehetőségeit; számba vették, hogy kik azok,

akiket a Hálózat működésébe be lehetne vonni. *Kükedi Zsolt*, a Naphimnusz Alapítvány képviselőjében elmondta, hogy a Vidékfejlesztési Minisztériumtól kapott támogatásból májusig kidolgozzák a Kárpát-medencei Gyümölcsész Hálózat fejlesztésének és a kezdő gyümölcsészeknek szóló útmutatót, továbbá létrehoznak egy mintakertet. Az elhangzottak folytatásaként a Naphimnusz Alapítvány szervezésében március 1-3-ig Gömörszőlősen a KMGyH tagjai megbeszélést tartottak, ahol a Gyümölcsészeti Stratégia továbbfej-

lesztésének részleteit egyeztették. Szintén a Naphimnusz segítségével megkezdődött a gyümölcsész hálózat honlapjának fejlesztése is.

Az ifjabb generációt a találkozón *Kovács Korina Cintia* és *Lantos Cinka Anna* képviselte, akik vetített előadás segítségével mutatták be a markóci iskolában folyó gyümölcsészeti oktatást, és azt, hogyan gyümölcsészkednek a tanulók.

A résztvevők az eszmék mellett gyümölcsfa oltványokat, oltóvesszőket, vetőmagokat is cseréltek, ajándékoztak egymás között. Természetesen gyümölcsfajta és gyümölcs-termék bemutatóra is sor került, ahol a hozott gyümölcsök, készítmények ínycsiklandó kavalkádját láthattuk, szagolhattuk és ízlelhettük. A változatosság gyönyörködtet!

Kajner Péter

Közösségi Tanulókertek

Az előző számban már hírt adtunk róla és fent is utaltunk rá, hogy a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) III. tengelyes szakosztályi programjának részeként közösségi tanulókert hálózatot hoz létre őshonos tájfajtáink megőrzéséért és a közösségi tanulás újjáéledéséért.

A beérkezett és más szervezetek által meghirdetett ismeretszerzési lehetőségekről, magbörzéről itt lehet tájékozódni:

<http://www.elotisza.hu/hirek/2012/02/19/tanulokert-halozat-es-tanulni-a-kertrol>

A tanulókert hálózat tagjai térképen itt tekinthetők meg:

<http://goo.gl/Fz3Iv>

A tápiószelei szakértők országjáró körútjáról pedig itt olvashatnak:

<http://www.elotisza.hu/hirek/2012/02/25/tapioszelei-novenyi-diverzitas-kozpont-orzagjaro-korutja>

Szabadkai Andrea

KITEKINTŐ

Szabadon szülni, szabadon születni

Magyar abszurd az, ami most történik az otthonszüléssel és *Geréb Ágival* kapcsolatban.

Természetesen az lenne a legjobb, ha az otthonszülés feltételei még jobbak lennének, mint akkor, amikor a lányom megszületett. Egyet tudtam csak tizenöt évvel ezelőtt: azt, hogy kórházban még egyszer nem fogok szülni.

Háborítatlanul szerettem volna, csendben, melegben, gyertyafényben. Utána magamhoz ölelni a kislányomat, előtte kádban vajúdni, vizet inni, ha szomjas vagyok, és a férjem biztató hangját hallani, ha elfáradok.

A mellkasomon szerettem volna érezni kicsi szívének dobogását, megsimogatni, mellre tenni.

Mindez majdnem úgy történt, ahogy több évtizeddel korábban nagyanyám megszülte anyámat, vagy ahogy a századfordulón a dédanyám világra hozta nagyanyámat.

Felesleges beavatkozásoktól mentesen, bába segítségével.

Ha ők képesek voltak, gondoltam, én is képes leszek.

Sikerült is, nem úgy, mint annak a közel 6900 baba édesanyjának, akik az elmúlt 10 év alatt kórházban hozták világra csecsemőjüket, ám a beavatkozásokat a picik nem élték túl. Csak erről alig adtak hírt a sajtóorgánumok. Nem úgy, mint *Geréb Ágnesről*, akiről több mint 150 ezer híradás látott napvilágot – a legkevésbé sem pozitív előjellel.

Miért nem történhet minden úgy, ahogy akar történni a női testben?

Miért vezetik általában férfiak a szüléseket, akik szemrebbenés nélkül használják a kórház eszközeit, majd zsebbe teszik a kialakított ötven-százezret?

„Geréb Ágnes ártatlan”, áll a jelvényen az írás, amit tegnap láttam egy barátom télikabátján. Régen „Dialógus” jelvényt viseltünk, vagy „Szabadságot Tibetnek” – feliratút, most legszívesebben én is kitűzném ezt az apró fémkorongot, mert ennyire biztos, minthogy Ági ártatlan – már régen voltam valamilyen.

Konkoly Edit

Egy mintaszerű öfenntartó közösség: az amishok

Kik is azok az amish-ok?

Az amish-ok egy konzervatív keresztény gyülekezet tagjai, akik a 18. században, Svájcból és Németországból érkeztek Észak-Amerikába. Napjainkban körülbelül negyedmillióan élnek az Egyesült Államokban és Kanadában. Mivel átlagban hét gyerek van egy családban, lélekszámuk rendkívül gyorsan nő, 18 évente tulajdonképpen megduplázódik. Zárt vallási közösségekben élnek, és következetesen elutasítják a modern technológia vívmányait. Autó helyett lovaskocsival közlekednek, nem használnak telefont, számítógépet, és semmilyen eszközt, amely árammal működik. A nyolc osztály elvégzése után nem tanulnak tovább, úgy gondolják, hogy az amish életvitelhez ennyi tanulás elég. A közösség tagjai nem vonulnak be a hadseregbe, nem veszik igénybe a szociális juttatásokat, és a társadalombiztosítási rendszert, nem kötnek semmilyen biztosítást. Öltözködésük egyszerű, és régimódi. A fogamzásgátlást nem tiltják, de nem is élnek vele. Az amish fiatalok 18 éves korukban elhagyhatják a közösséget, és élhetnek a külső világ szokásai szerint. Ez idő alatt mindent megtehetnek, ami egyébként tiltva van. Pár év elteltével aztán eldönthetik, hogy visszatérnek-e az amish közösségbe, vagy az elszakadást választják.

Siker egyszerűen, avagy miért virágoznak az amish vállalkozások?

Az új vállalkozások fele az első öt évben elbukik, míg az amish cégek 95 százaléka életképesnek bizonyul és profitot termel. Az is feltűnő, hogy a válság által erősen sújtott területeken az amish vállalkozások számban és méretben is gyarapodnak. Úgy tűnik, hogy az autót, telefont, elektromos áramot nem használó, nyolc osztályt végzett amish „üzletemberek” sikereket érnek el a modern piacgazdaságban. Hogyan lehetséges ez?

Az eredetileg kizárólag farmerkedéssel foglalkozó amish-ok az egyre növekvő populáció, és a csökkenő földterületek miatt voltak kénytelenek az üzleti világ felé fordul-

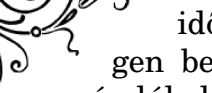
ni megélhetésük érdekében. Nemcsak kisvállalkozásokra kell gondolni, hanem gyakran harmincnál is több alkalmazottat, és nem ritkán tízmilliónál is több éves árbevételt elérő cégekre. Az amish-ok tipikusan kézműves szakemberek, emberi erővel és kézi szerszámokkal dolgoznak, mestersegbeli tudásuk pedig több iparágat tekintve kiemelkedő. Jellegzetes amish iparágak tekinthető a mezőgazdaság, állattenyésztés, építőipar, fafeldolgozás, bútorgyártás, lakberendezés, szerszámkészítés, paplan és egyéb háztartási kellékek gyártása. A kereskedelmi hálózatoknak köszönhetően az amish termékekhez már az Egyesült Államok egész területén hozzá lehet férni.

Az amish szemlélet szerint mindennapi életünk alfája és omegája a család, tágabb körben pedig a közösség. Emellett minden amish életének központi eleme a munka. Az amish-ok a köztudat szerint híresek a szorgalmukról, munkabírásukról és a megbízhatóságukról. Fontos amish erény a takarékoság. Az amish gyerekek a családi és a közösségi feladatokból aktívan részt vállalva tanulják a takarékoságot mindennél előbbre helyező életfilozófiát, és azt is, hogyan kell megosztani, amijük van. A szülők a gyermek születése pillanatában elkezdnek félretenni számára, hogy később segíthessék önállósodását.

Az amishok úgy gondolják, minél több technológiát engedsz meg az üzletben, annál nagyobb hatása lesz annak a családi életedre, annál inkább sérül a családi egyensúly. Nem vezetnek autót, mert az közösségromboló hatású, autóval az ember még messzebb kerülhet a szeretteitől. A szórakozás sem játszik túl nagy szerepet az életükben, az alkohol pedig szigorúan tilos.

Az életben, a munkában minden a személyes emberi kapcsolatokon múlik – vallják az amishok. A marketing sem más, mint kapcsolatépítés, a vevői kör hosszú távú bizalma pedig az üzlet sikerének garanciája. A közösség tagjai üzletileg is számtalan szinten működnek együtt egymással, a mesteremberek kizárólag más amish vállalkozóktól szerzik be a nyersanyagokat.

Az amish világot sem szabad azonban ideologikusan szemlélni. Mivel nem hisznek például a jogi igazságtételben, könnyen kihasználhatóak. Ha ügyfeleik, vagy beszállítóik nem fizetik ki őket, több ezer dolláros veszteség ellenére sem bocsátkoznak peres eljárásokba. A közösségi összefogás ez ellen az egyetlen fegyverük. Ha orvosi ellátásra van szükségük, készpénzzel fizetnek. Munkahelyi balesetek esetén a munkáltatónak pénzügyi felelősséget kell vállalnia. A betegekről és az

idősekről egyébként a közösségen belül gondoskodnak, az orvosi számlák költségeit is megosztják egymással.

Az amish-ok világa arra ösztönöz minket, hogy átértékeljük a munkához, és a családhoz való viszonyunkat. Számukra az a legfontosabb, hogy a munka családi, baráti körben teljen, és hogy a munkából és a haszonból mindenki egyenlően vegye ki a részét. Hihetetlenül erős közösségtudatban élnek. Az amerikai vagy európai társadalmakban az ember azért dolgozik, hogy megvalósítsa önmagát, hogy minél többet keressen, és abból anyagilag támogassa a családját. A kérdés csak az, mi teszi az embert boldoggá: a magas fizetés, vagy a tudat, hogy tartozunk valahová, hogy egy olyan környezetben élünk, melyben sok erős kapcsolat vesz körbe bennünket. Az amish-ok szerint az élet igazi célja nem önmagunk kiteljesítése, hanem gondoskodás a közösségről, amely a részévé fogad.

Kertész Dalma

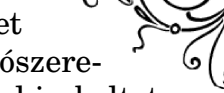
Forrás:

<http://www.hrportal.hu/hr/siker-egyszeruen-avagy-miert-viragoznak-az-amish-vallalkozasok-20120116.html>

15 éve pénz nélkül

Heidmarie Schwermer, 69 éves német hölgy 15 éve teljesen elhagyta a pénz használatát és azt állítja, soha életében nem volt még ennyire boldog...

Heidmarie története 22 évvel ezelőtt kezdődött, amikor középkorú tanárként kilépett egy rossz házasságból és gyermekeivel Dortmundba költözött. A városban élő hajléktalanok nagy száma megdöbbenette, és elhatározta, hogy tenni fog valamit a helyzet javítása érdekében. Nyitott egy cserébere boltot (*Tauschring*), melynek az Adokkapok (*Gib und Nimm*) nevet adta. Ebben a boltban bárki „eladhatta” tárgyait, képességeit vagy tudását, és beválthatta bármire, amire szüksége volt – pénz

nélkül. A régi ruhanemüket konyhai felszerelésre, az autószerelést vízvezeték szerelésre. A kis boltot megrohamozták a város munkanélküli és nyugdíjas lakói, akik lelkesen bocsátották áruba szaktudásukat, képességeiket, régi holmijukat olyan árukért cserébe, amire éppen szükségük volt. *Heidmarie* is észrevette, hogy számtalan olyan holmija van, amire semmi szüksége és elhatározta, hogy semmit nem vesz addig, míg helyette valamit oda nem ad másnak. Közben ráébredt, hogy a munkája boldogtalanná teszi. Észrevette az érzelmi és fizikai tünetei közötti összefüggéseket is, ezért úgy döntött, feladja minden más állását a bolton kívül. 1995-től a *Tauschring* teljesen megváltoztatta az életét, mert szinte semmire sem kellett költenie. Minden, amire szüksége volt, ilyen módon eljutott hozzá. 1996-ban meghozta élete legnagyobb döntését: pénz nélkül akar élni. A gyerekei már elköltöztek otthonról, ezért eladta dortmundi lakását és elhatározta, hogy nomád életet fog élni, tárgyakat és szolgáltatásokat ad el azoknak, akik kéri. Most, 15 évvel később még mindig a *Gib und Nimm* (adok-kapok) elvek szerint él, takarítást és házimunkát végez szállásért a *Tauschring* tagok házában és minden percét élvezni ennek. *Heidmarie Schwermer* két könyvet írt a pénz nélküli életről szerzett tapasztalatairól és megkérte a kiadót, hogy a neki szánt összeget adja oda jótékony célra. Minden holmija elfér egy bőröndben és egy hátizsákban. Van 200 eurós vésztartaléka, de minden további pénzt, ami befolyik, továbbad. Nincs egészségbiztosítása sem, mert nem akarja, hogy azzal vádolják, hogy az állam nyakán élősködik. Bízik a saját öngyógyító képességében valahányszor kisebb rosszullétet érez. Boldogabb és egészségesebb, mint valaha.

Roni

Forrás: http://oko-piac-ter.freeblog.hu/archives/2011/07/21/Egy_holgy_15_eve_el_penz_nelkul

FENNTARTHATÓSÁGI PRAKTIKÁK

Házi komposztáló kas – saját élelmiszer, több környezetkultúra

Az új, hazai elméből kipattant frappáns kerti találmány egyszerre komposztáló és veteményes is. Ha szeretnél hamarabb – már kora tavasztól – finomságokat enni a saját mini-kertedből, akkor próbáld ki ezt! Az ötlet Gyulai Iván ökológustól származik, aki a gömörszőlősi oktatóközpont biogazdaságában fejlesztette ki a komposztáló kast. Alkalmazása elsősorban olyan kertekben javallott, ahol kevés a hely, vagy nem jó minőségű – esetleg szennyezett – a föld (pl.: forgalmas út menti kertek, „városi tanyák”). Ez a kasfonással készülő permakultúrás építmény egyaránt alkalmas komposztálására, magas ágyás készítésére, illetve meleg-ágyásként is tökéletes.

A képen látható komposztáló kasban találunk paradicsomot, karalábét, szamócat stb. A belső, 1 méter magas kör a komposztáló, a külső, 40 centiméter magas kör pedig a veteményes. A komposztálóból – a gravitáció hatására – szétáramlanak a tápanyagok, folyamatosan táplálva a külső veteményes részt, így zöldségeink és fűszernövényeink gyors fejlődéssel és bő

terméssel fognak minket megjutalmazni. Tavasszal melegágyként is használhatjuk, ha hosszú veszőből boltívet formálunk és fóliával letakarjuk. A külső kör alját és a belső kört

feltöltjük friss, komposztálandó anyaggal, trágyával, hogy melegítsen. Minden magra ajánlott ez a melegágyás, csak figyelni kell az alkalmankénti szellőztetésre és a megfelelő páratartalomra. Veteményesként nagyon jó olyan növények számára, amelyek szeretnek csüngeni. Meglévő palántákat is ültethetünk bele. A fűszernövények (levendula, körömvirág, stb.) a kártevőket is segítenek távol tartani. Érdemes a kas mellé ültetni őket, mert ezek kevésbé igénylik a gazdag tápanyag-ellátottságot. A locsolást esővízzel oldjuk meg, így vizet is spórolunk, illetve növényeink is jobban fognak cseperedni!

Roni

Forrás:

<http://antalvali.com/hirek/hazi-komposztalo-kas-alternativa-aquaponia-helyett.html>

Városból vidékre

Kedves Szerkesztőség!

Több éve vagyok olvasója a Hírlevelüknek, de már ezt megelőzően is ismertem a tevékenységüket. Jómagam közel húsz éve vagyok kapcsolatban különböző környezetvédelmi szervezetekkel.

Két és fél évvel ezelőtt Budapestről egy száz lelkes dunántúli faluba költöztem, egy száz éves parasztházba, azzal a céllal, hogy az eddig szerzett ismereteim alapján (építész végzettségű vagyok) egy fenntartható, hagyományápoló házat alakítsak ki. Ezt elősegítette az előző tulajdonos, *Farkasné Kovács Judit*, aki egy szolárbojler beépítésével megoldotta a nyári melegvíz-előállítás, a kútvíz felhasználásával. A kertet vegyszermentesen művelte, a növényi hulladékokat

komposztálta, és komposztvécét használt.

Ezek az értékek döntően befolyásolták a ház megvételének szándékát, azonban ideköltözésemkor szembesültem azzal a várható nem kis teherrel, hogy 12 évi huzavona után a település önkormányzata beszállt a közeli kisváros szennyvízprojektjébe, annak ellenére, hogy azt a lakosság nem támogatta. (Ezt ma Magyarországon meg lehet tenni!)

Kapcsolataimat felhasználva, hogy mentsem, ami menthető, megszer-

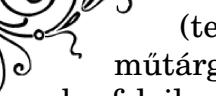
veztem egy tájékoztatót a gyökértéri szennyvíztisztítás lehetőségéről (amit a Vidékfejlesztési Minisztérium is ajánl kistelepülések részére Útmutatójában), azonban teljes érdektelenség kísérte a település, illetve a környék részéről.

Ekkor a Levegő Munkacsoport alelnöke, *Beliczay Erzsébet* felhívta a figyelmemet egy honlapra, melynek a neve: Vízönellátó. Az itt olvasottak alapján elkészítettem a

saját szennyvíztisztítómat, ami csak ún. szürkevizet fogad. Ezzel lehetővé vált, hogy bevezessem a vizet a házba. A téli melegvíz-előállítást egy régi, fatüzelésű bojlerrel oldom meg, ugyanakkor házon belül kialakítottam egy alomszéket (komposztvécé), a már említett honlapon talált információk segítségével, amit fűrészporrall használok.

A víztisztítómat saját ötletem alapján úgy oldottam meg, hogy két nagy méretű műanyagbordót helyeztem le a földbe

(tehát nem készítettem beton mütárgyat!), amiből egy szórógödörbe folyik a megtisztult víz. A tisztítás biológiai folyamata szintén a már említett honlapon olvasható. Hozzá kell tennem, hogy a háztartásomban igen minimális tisztítószert használok, így valójában nem is nevezném szennyvíznek, ami a tisztítóba folyik. Mosogatás kétszer, kizárólag meleg vízben, mosogatószer nélkül! A meleg víz bőven rendelkezésemre áll (nyáron a szolárbojlerben, télen pedig a fatüzelésű kályháimon melegszik állandóan, illetve a fatüzelésű bojlerben.) Mosáshoz főleg mosószódat (azt is mértékkel), takarításhoz ecetet, fürdéshez szappant használok.

A legutóbbi Hírlevelükben örömmel fedeztem fel a komposztkazán lehetőségét, így most annak megvalósításán fogok dolgozni. A fotókon a lakásomban lévő komposztvécé, illetve a víztisztító látható az elhelyezés pillanatában, még betemetés előtt. A Levegő Munkacsoport honlapján olvashatnak egy velem készült interjút: A vidék varázsa címmel.

Üdvözlettel:

Molnár Mária

További információk:

www.okomarika.blogspot.com

<http://www.levego.hu/>

[kapcsolodo_anyagok/a_vidék_varazsa](http://www.eautarcie.com/Vizonellato/)

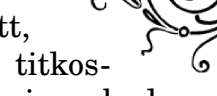
<http://www.eautarcie.com/Vizonellato/>

[Bevezeto.htm](#)

FILM- ÉS KÖNYVAJÁNLÓ

Összeomlás

Michael Ruppert (született: 1951. február 3-án) amerikai író, oknyomozó újságíró, olajcsúcs-teoretikus, korábbi los angeles-i rendőrtiszt. 2006-ig kiadója és szerkesztője a *From The Wilderness* (A vadonból) című hírlevélnek és weboldalnak, melyekben

olyan témákkal foglalkozott, mint a nemzetközi politika, titkos-szolgálatok, olajcsúcs, emberi szabadságjogok, gazdaság, kábítószer-kereskedelem, korrupció, 9/11 alternatív elméletek. Szerzője továbbá a 2004-ben megjelent *Crossing The Rubicon: The Decline of the American Empire at the End of the Age of Oil* (A Rubicon átlépése: Az amerikai birodalom hanyatlása az olajkorszak végén) című könyvnek. Riportalánya a 2009-es *Collapse* (Összeomlás) című dokumentumfilmnek. Jelenleg a *Collapse Network Inc.* nevű vállalat elnöke és a *Lifeboat Hour* (A mentőcsónak órája) című rádióműsor házigazdája a *Progressive Radio Network* adón.

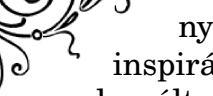
Az *Összeomlás* című riportfilmben Michael Ruppert, beszél a világunk helyzetéről, a már elkezdődött, de még nagyrészt előtünk álló gazdasági, társadalmi változásokról. Olajkitermelési csúcs, energiakrízis, élelmezési válság, a pénzügyi rendszer visszasságai mind-mind terítékre kerülnek. Ruppert szókimondó őszinteséggel világít rá a folyamatok mögötti valós összefüggésekre, okokra. Az az igazán megdöbentő, hogy korábbi előrejelzéseinek egy jó része mára sajnos megvalósult. És bár a jövő is sokkolónak tűnhet, Ruppert célja azonban mégsem a félelemkeltés, riogatás, hanem, hogy minél több ember tudatosodjon, ébredjen fel és kezdje el a „mentőcsónakját építeni”. A film az utóbbihoz is értékes útmutatással szolgál.

A film megtekinthető itt:

http://www.youtube.com/watch?v=1VphF_sWRIk&feature=share

Öreganyáink tudománya

A kisfilmben Korgáné dr. Jánosik Zsuzsa, a hazai ökomozgalom egyik jelentős alakja, könyvek, cikkek szerzője, előadó mesél lebilincselően életéről, világszemléletéről, a természetközeli, vidéki élet harmóniájáról. Beszél többek között arról, hogyan kezdett el gyógynövé-

nyekkel foglalkozni, hogyan inspirálta a természet világnézetének változását. Mindeközben értékes gyakorlati ismereteket, praktikákat is megoszt velünk gyógynövényekről és felhasználásukról. Megtudhatjuk például, hogyan lehet a csalánt nyersen, vitaminja-it, életenergiáját lehető legjobban megtartva fogyasztatónak, mi több ízletessé varázsolni. A filmet gyönyörű képek és kísérő zene teszik még hatásosabbá.

Itt látható:

<http://vimeo.com/20533625>

Hátra kell hagynod, ami voltál

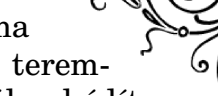
Dmitry Orlov könyvében (Reinventing Collapse: The Soviet Example and American Prospects) és blogjában az elkerülhetetlen összeomlásról és a túlélés lehetséges alternatíváiról beszél. Az alábbi interjú eredeti változatát az orbite.info készítette vele.

Tancrède Bastié, riporter: Milyen különbségeket látsz Európa és Amerika közeljövőjében?

Dmitry Orlov: Az európai politikát is megmértelyezi a pénz és a szabad piac, de – szemben az Egyesült Államokkal – még nem teljesen agyhalott. Az európai politikai helyzetben sokkal több lehetőség adódik az emberi kapcsolatok helyreállítására, helyi közösségek és döntések erősítésére, a helyi kezdeményezések támogatására, mint az Egyesült Államokban.

TB: Az Amerikai Egyesült Államok mostani, illetve a Szovjetunió korábbi hanyatlása alapján mire számíthatunk, milyen lesz az európai összeomlás?

DO: A Szovjetunióban a szocialista rendszer összeomlását törvénytelen privatizáció, gazdasági liberalizáció és ehhez kapcsolódóan a korrupció hulláma követte. Ez olyasmi, mintha a földrengéssel indult katasztrófa tűzvésszel folytatódna. Euró-

pában azonban nincs nyoma egyetlen rossz, a megingás teremtette lehetőségeket kihasználva hódítani akaró gazdasági mechanizmusnak sem. Ugyanakkor a szocializmus maradványait, melyek a Szovjetunióban nagymértékben elősegítették a válság átvészelését Európában teljesen lebontotta a piaci liberalizáció káros kísérletének utolsó hulláma.

TB: Hogyan befolyásolja az olajcsúcs a földgázcsúcsot, és a széncsúcsot?

DO: A legtöbb fejlett országban ezen erőforrások kitermelése elérte a csúcsot, lehet, hogy világviszonylatban is elértük ezt, vagy közel állunk hozzá. A rendszer működésének alapját az olaj és a belőle készített üzemanyagok jelentik. Ezen alapul valamennyi gazdasági tevékenység. Dízel nélkül nem tudják vonattal az erőművekhez szállítani a szenet, nem tudnak áramot termelni, minden gazdasági folyamat leáll. Szintén fontos megérteni, hogy már a kisebb kimaradások is komoly gazdasági problémákat okozhatnak. Mindezen hatásokot tovább súlyosbítja a tény, hogy minden gazdasági és ipari tervezés alapját a gazdasági növekedés határozza meg, a gazdaság csökkenése elképzelhetetlen. A mai ipari szerkezetek, illetve a gazdaság, ideértve a pénzügyi rendszereket is, már stagnálás esetén is működésképtelen, csökkenésről már nem is beszélve. Ez kihat a politikai rendszerre is. Éppen ezért egy csekélyebb olajválság is komoly, a szociális szintet is érintő következményekkel járhat.

TB: Mi várható az energiahordozók kiesésétől? Van esély békés, komolyabb károkat nem okozó hanyatlásra, vagy az ipari társadalmak azonnal összeomlanak?

DO: Ez sok mindentől függ. Arra számíthatunk, hogy a nagyvárosok és az ipari központok gyorsan néptelenednek, a magányos, elzárt vidéki területeken pedig nem lesznek meg az ipar előtti termeléshez szükséges források, feltételek. De reményt nyújtanak a termőfölddel kö-

rülvett és vízi utakkal rendelkező kis és közepes városok, ha fel akarunk készülni a várható eseményekre az ilyen helyekre kell költöznünk.

TB: Nagyanyám mesélt róla, hogy a német megszállás idején a városi és elővárosi lakosok minden vasárnap kirajzottak vidékre üres ládáikkal, hogy valami ennivalót vegyenek a helyi gazdáktól, még aznap visszatérve egy vonattal. Létezhet bármilyen előnye az összeomlás utáni korban annak, hogy valaki városban él, nem falun?

DO: Kortársaink zöme, akik napjaikat szimbólumok kezelésével töltik (pl. képernyőn) és ezzel keresik a kenyérre valót, garantáltan nem élnék túl, ha magukra

hagynák őket vidéken. A mai tulajdonviszonyok, és az ezekre épülő törvények és szokások, már nem lesznek használhatóak. A fenntartható mezőgazdaság megjelenéséhez idő kell. A folyamat azonban elősegíthető. Ehhez szükséged lesz eszközökre, készletekre, megfelelő földterületre, ahol a természettel együttműködve gazdálkodhatsz. Ilyen lehet pl. a permakultúra. A közösségi kertek kialakítása, a gerillakeresztés, vagy ehető vadnövények ültetése, élelemtermelő és begyűjtő táborok szervezése, és más szerény, kevésbé fontosnak tűnő intézkedések is elősegíthetik a megoldást, és lehetővé tehetik legalább a programokhoz kapcsolódó emberek számára a legrosszabb forgatókönyv elkerülését.

TB: Hogyan készülhet fel az ember az összeomlásra anélkül, hogy elveszítené kapcsolatát a jelenlegi szociális környezetével; barátaival, rokoniával, munkájával vagy vevőivel, és mindenel, ami körülveszi és egyelőre a megszokott módon működik?

DO: Talán ez a legnehezebb kérdés. Az iparilag fejlett társadalmakban, Európában, Észak-Amerikában és máshol mellbevágó az elidegenedés szintje. Az emberek csak az iskolában képesek tartós barátságokat kötni, aztán már képtelenek másokkal közeli viszonyba kerülni, kivéve talán a szívügyeket, amik azonban múlandók. Egy bizonyos életkor után az emberek pályára állnak, felveszik a kasztjukra jellemző viselkedési formákat, embertársaikhoz való viszonyuk előírászerű lesz, a társadalmi kötelezettségekre és a gazdasági kapcsolatokra korlátozódik. Az olyan messzeható, alapvető átalakulás, amilyenről beszélünk, lehetetlen improvizálás, rugalmasság nélkül. Hátra kell hagynod, ami voltál, és olyan emberré kell válnod, amit az adott pillanat megkövetel. Paradox módon többnyire a fiatalok és az öregek azok, akiknek ez a legjobban sikerülhet, mert nincs vesztenivalójuk, a sikeres és produktív 30 és 60 közöttiek a legkevésbé jók. Az új körülményekhez való alkalmazkodáshoz el kell elszakadni minden elvont és személytelen dologtól és mindent személyesen kell megközelíteni magunk körül.

*

Dmitry Orlov orosz-amerikai mérnök, író. 1962-ben született Leningrádban, majd 12 évesen az Amerikai Egyesült Államokba költözött, ám később is visszajárt Oroszországba. Tanúja volt a Szovjetunió összeomlásának. Most Amerikában látja ugyanazokat a jeleket és a folyamatokat, melyeket a szovjet rendszer összeomlásakor szülőföldjén is megfigyelhetett.

Molnár Géza fordítása

Forrás:

A fenti cikk rövidített változata a szerzővel készített interjúnak, melynek eredeti, francia nyelvű változata itt olvasható:

http://www.orbite.info/traductions/dmitry_orlov/un_entretien_avec_dmitry_orlov.html

A fordítás alapját képező angol változat pedig itt:

<http://www.energybulletin.net/stories/2011-12-16/conversation-dmitry-orlov-about-europe>

Ősi jövendők

Helena Norberg-Hodge eredetileg 1991-ben megjelent könyve az észak-indiai ladakh nép életének röpke egy évtized alatt lezajló nyugati típusú átalakulását követi nyomon. A könyv első részében a szerző bemutatja a ladakh-ok érintetlen földjét valamint lakóinak évszázados hagyományokon alapuló elégedett, boldog életét, ahogyan azt 1975-ben, első ottjártakor tapasztalta. A második rész a modernizáció hatására bekövetkező társadalmi, ökológiai, gazdasági változásokkal foglalkozik. A „fejlődés” következtében nő az életszínvonal, ugyanakkor megjelenik a munkanélküliség, az infláció, a környezetszennyezés, és a kapzsiság is, melyek alapjaiban fenyegetik az évszázadokon át őrzött társadalmi, ökológiai egyensúlyt. A harmadik, befejező részben a szerző a tanulságokat és a lehetséges kiutakat, megoldási irányokat tárgyalja. A közel 40 nyelven megjelent mű fontos kérdéseket feszeget a fejlődés mibenlétéről, valamint feltárja a modern iparosodott társadalmak problémáinak valódi gyökereit. A magyar nyelvű kiadás megrendelhető illetve elektronikus könyvként ingyenesen letölthető:

<http://www.osijovendok.org>

PROGRAMAJÁNLÓ

GEN-tanfolyam

Az Európai Ökofalu Hálózat (GEN) következő ingyenes tanfolyama májusban lesz.

Az egy hetes képzés díját teljes egészében az EU Grundtvig Workshop alapja állja, beleértve a szállást, étkezést és utazást is. A helyszín *Sieben Linden, Németország*; a képzés nyelve angol.

A tematika az önfenntartás különböző oldalaira enged betekintést társadalmi, oktatási, ökológiai szempontok alapján. Emellett nagy hangsúlyt fektet a gyakorlati, tapasztalati tanulásra, hogy a szándékok ne csak a szavak szintjén maradjanak.

A képzés részleteiről itt tudhattok meg többet:

<http://gen-europe.org/activities/workshops>

Regisztrálni pedig itt lehet:

<http://gen-europe.org/activities/workshops/details/registration/workshop/ways-to-sustainable-living>

A tanfolyam nemcsak arra lesz jó lehetőség, hogy alaposabban megismerjétek az önfenntartás lehetőségeit, hanem a nemzetközi kapcsolatteremtésre is kiváló alkalmat nyújt.

Zimmermann Dani

„Forró könyvek”: a társadalomtudomány nyugati tabui – új megközelítésben

Szeretettel invitáljuk Kiss Ulrich, jezsuita szerzetes februártól induló „Forró könyvek” olvasóklubjára, mely interaktív, alternatív közgazdaságtudományi előadásorozat keretein belül a társadalomtudomány nyugati tabuit – magyarrá

nagyrészt le sem fordított könyveket – vesz górcső alá.

Március 7. – Jeffrey Sachs: *The Price of Civilization: Economics and Ethics after the Fall* (2011)

Május 2. – Oscar Guardiola-Rivera: *What if Latin America ruled the world?* (2011)

Június 6. – Jared Diamond: *Collapse. How Societies Choose to Fail and Succeed* (2005)

Október 3. – Fred Pearce: *Peoplequake* (2011)

November 7. – John Kay: *Obliquity: Why Our Goals Are Best Achieved Indirectly* (2011)

December 5. – J. Collins és J. Porras: *Built to Last: Successful Habits of Visionary Companies* (2000)

Az olvasóklub 18 órakor kezdődik a Párbeszéd Házában.

Cím: 1085 Budapest, Horánszky utca 20.

További információ:

<http://www.vake.hu/2012/forro-konyvek-kiss-ulrich-jezs>

A címlistára a parbeszedhaza@jezsuita.hu e-mail címen jelentkezhetnek.

Öko Háztartás Tréning Városlakóknak

Válság, klímaváltozás, világvége jóslatok...? Ideje változtatni!

Világunk jelentős átalakuláson megy át. Nem mindegy, hogy ennek elszenvedői, vagy haszonélvezői leszünk. A felkészülésben segít az Ökoszolgalat új tréning-sorozata, ahol ismert szakértők vezetésével mutatjuk be a környezettudatos, fenntartható életmód elméleti és gyakorlati praktikáit.

Program:

Március 7. – Kisközösségek: miért fontosak a fenntarthatósághoz? – Takács Sánta

András, az ELTE oktatója, a Kisközösségi Program vezetője

Március 14. – Energiatudatosság – kis ötletek, nagy megtakarítás – Ledzéni András, energiahatékonysági tanácsadó, Esztergomi Környezetkultúra Egyesület

Március 20. – Szépségápolás konyhai hulladékból – Antal Vali, bionom hatóanyag-elemző, mesterkozmetikus

Március 28. – Városi kertészkedés – Rosta Gábor, főiskolai tanár, Városi Kertek Egyesület

Április 4. – Takarítás és tisztítás egyszerűen, olcsón, mérgek nélkül – Perényi Zsófia, Tudatos Vásárlók Egyesülete

Április 11. – Egészséges táplálkozás és ivóvíz – Dr. Kuklis Eszter, orvos, életmód tanácsadó és dr. Jánosik Zsuzsanna, biokonyhász

Április 18. – Természetes öngyógyítási praktikák – Komsa Ildikó, természetgyógyász

Április 25. – Hulladékcsökkentés a szelektív gyűjtésen túl – Bányi-Földesi Dóra, szakértő, Humusz Szövetség

A program helyszíne az Aranytíz Kultúrház, Budapest V., Arany J. u. 10.

Kezdési időpont: 18.00 óra.

A sorozatra egyben és előadásonként is lehet jelentkezni az okosz@okoszolgalat.hu e-mail címen. A résztvevők száma korlátozott, ezért érdemes időben regisztrálni!

Belépő: 8.000 Ft a teljes sorozatra, melyből 2.500 Ft levásárolható; vagy alkalmanként 1.200 Ft, melyből 500 Ft levásárolható a Zöld Zugban.

Forrás:

<http://okoszolgalat.hu/uncategorized/oko-haztartas-trening-varoslakoknak/>

**Fenntartható háztáji –
Alkalmazkodó
gyümölcsészetek létrehozása
Zalában**

A Göcsej Természetvédelmi Alapítvány rendezvénysorozata

Március 25., Zalaegerszeg, Falumúzeum – Oltónap gyakorlat

Április 14., Hosszúvölgy – Élőhely teremtés, a biológiai sokféleség a gyümölcsösben

Április 21., Nagypapornak – Kertészkedés talajtakarással, régi fajták használatával

Április 28., Alsónemesapáti – A család és a közösség szerepe a gyümölcsészetben

Május 5., Koppány – Komplex esővíz hasznosítás a gyümölcsészetben

Május 12., Nagypapornak – Növények társítása a gyümölcsészetben

Május 19., Csáford – Gyümölcsész háztartások gazdaságtana

Június, Nagyszékely – Tanulmányi kirándulás

Július, Nagypapornak – Családi nap, helyi termék bemutatóval és kiselőadásokkal, il-

letve poszterekkel

A programok a szakmai út kivételével ingyenesek. *Kezdés minden alkalommal 8.30-kor.* A pontos helyszín és a még nem egyeztetett időpontok az alapítvány honlapján és Facebook oldalán, valamint a Zalai Hírlapban időben megtekinthetők.

Várunk minden érdeklődőt, akár bejelentkezés nélkül is!

További információk:

<http://www.gocsejta.hu>

[http://hu-hu.facebook.com/people/Gocsej-Természetvédelmi-](http://hu-hu.facebook.com/people/Gocsej-Természetvédelmi-Alapítvány/100003363082768)

[Alapítvány/100003363082768](http://hu-hu.facebook.com/people/Gocsej-Természetvédelmi-Alapítvány/100003363082768)

Szerkesztőség: Élőfalu Hálózat – 7478 Bárdudvarnok, Visnyeszéplak 48.

Telefon: 06-30-974-2567, fényposta: namzi@tvn.hu, **Szerkesztették:** Zaja Péter – namzi, Kajner Péter, Konkoly Edit, Vásárhelyi Boglárka, Honfy Veronika, Mohácsi Ferenc, Petró Tamás

Képek: 1. oldal: Kajner Péter: Gyümölcsbemutató a drávafoki gyümölcsész találkozón. 4. oldal: Öko-völgy Alapítvány: Téli szánkózás Krisna-völgyben. 7. oldal: Öko-völgy Alapítvány: “Csigá triór”: fent betöltjük a gyommagvas gabonát, lent kijön a tiszta gabona. <http://okovolgy.hu/videki-eletmod-es-onellatas-a-krisna-volgyi-okofalu-talalkozon/> 9. oldal: Kajner Péter: Gyümölcsbemutató a drávafoki gyümölcsész találkozón. 11. oldal: Amish család. <http://yesbuthowever.com/mosque-backers-knock-amish-8700019/> 13. oldal: Házi komposztáló kas. <http://antalvali.com/hirek/hazi-komposztalo-kas-alternativa-aquaponia-helyett.html> 14. oldal: Molnár Mária: Komposztvédő; házi szennyvíztisztító. 17. oldal: Kajner Péter: Gyümölcsész találkozó Drávafokon. 20. oldal: Öko-völgy Alapítvány: Együtt ebédeltünk és ismerkedtünk a Krisna-völgyiekkel. <http://okovolgy.hu/videki-eletmod-es-onellatas-a-krisna-volgyi-okofalu-talalkozon/>

Tördelés: Kiss Kornél, **Közreműködött:** Barsi Attila (Rádhakanta dász), Czumpf Attila, Fridrich Ágnes, Molnár Géza, Molnár Mária, Novák Brigitta, Pócze Vilmos (Pártha dász), Szabadkai Andrea, Zimmermann Dániel, **Lektorálta:** Kajner Péter

Továbbra sincs konkrét előfizetési díj, minden olvasót (különösen a papír alapú változatot igénylőket) arra kérünk, hogy anyagi lehetőségeihez mérten támogassa a munkánkat. A befolyt összegekből álljuk a technikai rész költségeit. Postabélyeget is elfogadunk! Bankszámlaszám: OTP 11743002-20148292 (Visnyeszéplaki Faluvédő és Közművelődési Egyesület)

Készült a **Természetes Életmód Alapítvány**, az **alapvető állampolgári jogok biztosának jövő nemzedékek jogaiért felelős helyettese** és a **HUMUSZ** támogatásával.